C/2024/6833

29.11.2024

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 21. října 2024

k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Finska

(C/2024/6833)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([2]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik pomáhá nástroj dosáhnout hospodářského a sociálního oživení a provést udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([3]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To by pomohlo dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vedlo by k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Finsko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(3) Dne 16. března 2023 vydala Komise sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“ s cílem poskytnout informace pro účely politického rozhodování a vytvořit rámcové podmínky pro zvýšení růstu. Podle uvedeného sdělení stojí konkurenceschopnost na devíti vzájemně se posilujících faktorech. Těmito faktory jsou

([1]) Úř. věst. L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

mimo jiné přístup k soukromému kapitálu, výzkum a inovace, vzdělávání a dovednosti a fungující jednotný trh, které představují zásadní politické priority, aby reformy a investice mohly řešit současné výzvy v oblasti produktivity a budovat dlouhodobou konkurenceschopnost Unie a jejích členských států. Dne 14. února 2024 vydala Komise sdělení nazvané „Výroční zpráva o jednotném trhu a konkurenceschopnosti pro rok 2024“. Uvedené sdělení podrobně popisuje silné stránky a výzvy evropského jednotného trhu v oblasti konkurenceschopnosti a sleduje vývoj v uplynulém roce pomocí určených devíti faktorů konkurenceschopnosti.

(4) Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2024, jež zahájila evropský semestr 2024. Priority roční analýzy udržitelného růstu 2024 soustředěné kolem čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 22. března 2024 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ([4]) také zprávu mechanismu varování 2024, ve které není Finsko uvedeno mezi členskými státy, jež mohou být postiženy nerovnováhami nebo u nichž takové postižení může hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Finska na rok 2024. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2024, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([5]) (dále jen „doporučení týkající se eurozóny z roku 2024“) dne 12. dubna 2024 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 11. března 2024.

(5) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost nový rámec správy ekonomických záležitostí Unie. Zmiňovaný rámec zahrnuje nové nařízení (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu, pozměněné nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku a pozměněnou směrnici Rady 2011/85/EU ([7]) o požadavcích na rozpočtové rámce členských států. Cílem nového rámce správy ekonomických záležitostí je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nový rámec správy ekonomických záležitostí rovněž prosazuje odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání. Každý členský stát má Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahuje fiskální, reformní a investiční závazky členského státu na plánovací období čtyř nebo pěti let v závislosti na řádné délce volebního období zákonodárce v daném státě. Dráha čistých výdajů ([8]) v národním střednědobém fiskálně-strukturálním plánu má být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) 2024/1263, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky. Aby se podpořila příprava těchto národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů, zveřejnila Komise dne 21. června 2024 pokyny k informacím, které mají členské státy uvést ve svých národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánech a ve svých výročních zprávách o pokroku. V souladu s články 5 a 36 nařízení (EU) 2024/1263 předala Komise členským státům referenční trajektorie a případně technické informace. Členské státy mají předložit své národní střednědobé fiskálně-strukturální plány do 20. září 2024 s výjimkou případů, kdy se členský stát a Komise dohodnou na přiměřeném prodloužení této lhůty. V souladu s vnitrostátními právními rámci mohou členské státy projednat své návrhy střednědobých plánů se svými vnitrostátními parlamenty, mohou požádat nezávislé fiskální instituce o vydání stanoviska a mohou vést konzultace se sociálními partnery a dalšími vnitrostátními zúčastněnými stranami.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Doporučení Rady (EU) ze dne 12. dubna 2024 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: čistými výdaji se rozumí veřejné výdaje očištěné o: i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

(6) V roce 2024 se evropský semestr nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020, 2022 a 2023 zůstávají stejně relevantní pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(7) Dne 27. května 2021 předložilo Finsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 29. října 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Finska ([9]), které bylo dne 14. března 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu ([10]) a dne 8. prosince 2023 za účelem začlenění kapitoly REPowerEU ([11]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Finsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(8) Dne 25. dubna 2024 předložilo Finsko svůj národní program reforem na rok 2024 a svůj program stability z roku 2024 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([12]). V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2024 rovněž zprávy, které Finsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(9) Dne 19. června 2024 zveřejnila Komise zprávu o Finsku pro rok 2024. Posoudila pokrok, který Finsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2023, a zhodnotila, jak Finsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Finsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Finska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(10) Na základě údajů potvrzených Eurostatem se schodek veřejných financí Finska zvýšil z 0,4 % HDP v roce 2022 na 2,7 % v roce 2023, zatímco veřejný dluh vzrostl z 73,5 % HDP na konci roku 2022 na 75,8 % na konci roku 2023. Jak bylo oznámeno ve sdělení Komise ze dne 8. března 2023 nazvaném „Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024“, podniká Komise v souladu se stávajícími právními předpisy první krok k zahájení postupů při nadměrném schodku. Dne 19. června 2024 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva posoudila rozpočtovou situaci Finska, neboť jeho plánovaný schodek veřejných financí v roce 2024 překračuje referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že na základě tohoto posouzení a po zvážení stanoviska Hospodářského a finančního výboru vydaného podle čl. 126 odst. 4 Smlouvy Komise neměla v úmyslu navrhnout v červenci 2024 zahájení postupu při nadměrném schodku vůči Finsku.

(11) Dne 12. července 2022 doporučila Rada ([13]) Finsku přijmout opatření, kterými by v roce 2023 zajistilo, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky ([14]), a bralo přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Finsku bylo doporučeno, aby bylo připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Finsku bylo též doporučeno rozšířit veřejné investice

([9]) ST 12524/21, ST 12524/21 ADD 1.

([10]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 14. března 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 29. října 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Finska (ST 6991/23 INIT, ST 6991/23 ADD 1).

([11]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 8. prosince 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 29. října 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Finska (ST 15836/23, ST 15836/23 ADD 1).

([12]) Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([13]) Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Finska a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 213).

([14]) Podle prognózy Komise z jara 2024 se střednědobý (desetiletý průměr) růst potenciálního produktu Finska v roce 2023 na základě desetileté průměrné míry reálného potenciálního růstu a deflátoru HDP na rok 2023 odhaduje na 2,7 % v nominálním vyjádření.

do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie. Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([15]) v roce 2023 v kontextu vysoké inflace expanzivní a činilo 0,9 % HDP. Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 měl expanzivní povahu a činil 0,8 % HDP. To zahrnuje zvýšení nákladů na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny o 0,2 % HDP. Expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 byl proto pouze částečně způsoben útěkem lidí z Ukrajiny. K expanzivnímu růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) přispěl také pokračující a rychlý růst cen a nákladů – zejména u nakupovaných služeb a výdajů na zaměstnance v místní samosprávě, jakož i nárůst výdajů souvisejících s připraveností, které byly přijaty v reakci na ruskou útočnou válku proti Ukrajině. Celkově lze říci, že růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 nebyl v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a z dalších fondů Unie v roce 2023 činily 0,4 % HDP. Investice financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 dosáhly 4,0 % HDP, což představuje pokles o 0,2 procentního bodu ve srovnání s rokem 2022. Další investice Finsko financovalo z nástroje a dalších fondů Unie. Finsko financovalo veřejné investice do zelené a digitální transformace a do energetické bezpečnosti, jako jsou investice do infrastruktury pro obnovitelné zdroje energie a nízkoemisní vodík. Tyto veřejné investice jsou částečně financovány z nástroje a dalších fondů Unie.

(12) V programu stability z roku 2024 předpokládá makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce, růst reálného HDP v roce 2024 ve výši 0 % a v roce 2025 pak 1,6 %, přičemž inflace měřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC) bude podle něj v roce 2024 činit 1,3 % a v roce 2025 pak 1,9 %. Očekává se, že schodek veřejných financí se v roce 2024 zvýší na 3,4 % HDP a v roce 2025 klesne na 2,7 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP do konce roku 2024 vzroste na 80,8 % a do konce roku 2025 na 82,3 %. Po roce 2025 se tudíž předpokládá snížení schodku veřejných financí pod 1,9 % HDP v roce 2026. Plánuje se tedy, že schodek veřejných financí v roce 2025 klesne pod referenční hodnotu ve výši 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Po roce 2025 se pak očekává, že poměr veřejného dluhu se bude postupně zvyšovat až na 82,4 % v roce 2026.

(13) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2024 o 0,0 % a v roce 2025 o 1,4 % a že inflace měřená HISC dosáhne v roce 2024 hodnoty 1,4 % a v roce 2025 pak 2,1 %.

(14) Dále tato prognóza předpokládá v roce 2024 schodek veřejných financí ve výši 3,4 % HDP, přičemž poměr veřejného dluhu k HDP by měl na konci roku 2024 vzrůst na 80,5 %. Zvýšení schodku v roce 2024 odráží především pomalý růst na straně příjmů, a to jak daní, tak příspěvků na sociální zabezpečení a také zvýšení výdajů, zejména na sociální dávky a mzdy. Podle odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2024 expanzivní povahu a bude činit 0,7 % HDP.

(15) Výdaje ve výši 0,2 % HDP budou v roce 2024 podle prognózy Komise z jara 2024 financovány prostřednictvím nevratné podpory („grantů“) v rámci nástroje, oproti 0,1 % HDP v roce 2023. Výdaje financované z grantů nástroje umožní vysoce kvalitní investice a reformy zvyšující produktivitu, aniž by to mělo přímý dopad na saldo veřejných financí nebo veřejný dluh Finska.

(16) Dne 14. července 2023 Rada Finsku doporučila ([16]) zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního růstu čistých primárních výdajů ([17]) financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 na nejvýše 2,2 %. Při plnění svých rozpočtů na rok 2023 a přípravě návrhů rozpočtových plánů na rok 2024 byly členské státy vyzvány, aby zohlednily skutečnost, že Komise navrhne Radě zahájení postupů při nadměrném schodku, a to na základě schodku zjištěného podle údajů o plnění rozpočtu za rok 2023. Podle prognózy Komise z jara 2024 by se čisté primární výdaje Finska financované z vnitrostátních zdrojů měly v roce 2024 zvýšit o 4,0 %, což je více než

([15]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit hospodářský impuls vyplývající z fiskálních politik, a to jak politik financovaných z vnitrostátních zdrojů, tak těch, které jsou financovány z rozpočtu Unie. Nastavení fiskální politiky se poměřuje jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů (a bez dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), a to se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a z dalších fondů Unie. Je-li znaménko tohoto ukazatele záporné, je fiskální politika expanzivní, je-li kladné, je fiskální politika restriktivní.

([16]) Doporučení Rady ze dne 14. července 2023 k národnímu programu reforem Finska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2023 (Úř. věst. C 312, 1.9.2023, s. 243).

([17]) Čisté primární výdaje jsou definovány jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o i) diskreční opatření na straně příjmů, ii) úrokové výdaje, iii) cyklické výdaje související s nezaměstnaností a iv) jednorázová a jiná dočasná opatření.

doporučená maximální míra růstu. Toto překročení doporučeného maximálního tempa růstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů odpovídá 0,9 % HDP v roce 2024. Existuje tedy riziko nesouladu s tím, co doporučila Rada.

(17) Rada Finsku rovněž doporučila, aby v letech 2023 a 2024 co nejdříve zrušilo platná mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky a využilo související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Rada dále doporučila, aby Finsko v případě, že by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistilo, že se tato podpůrná opatření zaměří na ochranu zranitelných domácností a podniků, budou fiskálně dostupná a zachovají stimuly k úsporám energií. Podle prognózy Komise z jara 2024 se výše čistých rozpočtových nákladů ([18]) na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky v roce 2023 odhaduje na 0,2 % HDP, přičemž v letech 2024 a 2025 by měla činit 0,0 % HDP. Pokud by související úspory byly využity ke snížení schodku veřejných financí, jak doporučila Rada, uvedené projekce by v roce 2024 znamenaly fiskální korekci ve výši 0,2 % HDP, přičemž příspěvek čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů ([19]) k nastavení fiskální politiky bude mít v daném roce expanzivní povahu a bude činit 0,7 % HDP. Mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky byla v letech 2023 a 2024 ukončena. To je v souladu s tím, co doporučila Rada. Zároveň se nepředpokládá, že související úspory budou plně využity ke snížení schodku veřejných financí. Existuje tudíž riziko, že ani toto nebude v souladu s doporučením Rady.

(18) Rada Finsku rovněž doporučila zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace. Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů vzrostou z 4,0 % HDP v roce 2023 na 4,1 % HDP v roce 2024. To je v souladu s tím, co doporučila Rada. Veřejné výdaje financované z příjmů z fondů Unie, včetně grantů v rámci nástroje, by měly podle očekávání zůstat v roce 2024 stabilní na úrovni 0,4 % HDP.

(19) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, nedojde-li k jejich změně, v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 2,8 % HDP. Snížení schodku v roce 2025 odráží především zvýšení obecné sazby DPH, jakož i krácení výdajů. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 82,4 % v důsledku pomalejšího hospodářského růstu a rostoucích úrokových výdajů.

(20) I když má Finsko účinný a inkluzivní systém sociálního zabezpečení s vysokou úrovní sociální ochrany, je tento systém složitý a může vytvářet motivaci odrazující od práce. V roce 2020 byl zvláštní parlamentní výbor pověřen, aby do roku 2027 navrhl reformu systému sociálního zabezpečení. V březnu 2023 tento výbor předložil průběžnou zprávu, která obsahovala 31 návrhů studií, návrhů právních předpisů a rozvojových projektů pro budoucí vlády. Cílem reformy je zefektivnit systém sociálního zabezpečení a zvýšit pobídky k práci při současném zachování účinné a inkluzivní sociální ochrany a zvýšení míry zaměstnanosti. Očekává se, že reforma systému sociálního zabezpečení pomůže zlepšit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

(21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro Finsko nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Finska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné, aby byl plán pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU prováděn rychle a účinně. Pro splnění závazků plánu pro oživení a odolnost do srpna 2026 je nezbytné, aby Finsko pokračovalo v provádění reforem a investic a řešilo relevantní výzvy. Zejména je důležité zajistit včasné

([18]) Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

([19]) Tento příspěvek se měří změnou primárních výdajů vládních institucí, po očištění o i) inkrementální rozpočtový dopad diskrečních opatření na straně příjmů, ii) jednorázová opatření, iii) cyklické výdaje související s nezaměstnaností a iv) výdaje financované z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a dalších fondů Unie, ve vztahu ke střednědobému (desetiletému) průměrnému potenciálnímu nominálnímu růstu HDP, vyjádřenou v poměru k nominálnímu HDP.

předložení druhé a třetí žádosti o platbu. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(22) V rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období musí Finsko v souladu s článkem 18 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ([20]) do března 2025 všechny programy, na něž je poskytována podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu plus (ESF+), Fondu soudržnosti a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), přezkoumat, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučení pro Finsko z roku 2024, jakož i k vnitrostátním plánům v oblasti energetiky a klimatu. Tento přezkum tvoří základ pro konečné přidělení finančních prostředků Unie zahrnutých v jednotlivých programech. Finsko dosáhlo pokroku v provádění programů politiky soudržnosti a evropského pilíře sociálních práv, přetrvávají však problémy. Stále existují rozdíly mezi regionem hlavního města a zbytkem Finska, zejména pokud jde o výši HDP na obyvatele a produktivitu práce. Je zásadní urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. Priority schválené v programech politiky soudržnosti jsou stále relevantní, zejména pro severní řídce osídlený region a východní region. Zvláštní pozornost by měla být rovněž věnována posílení výzkumu a vývoje a inovacím, digitalizaci a konkurenceschopnosti malých a středních podniků a urychlení ekologické a spravedlivé transformace. Kromě toho je třeba se i nadále zaměřovat na řešení nedostatku pracovních sil a dovedností, na posílení sociálního začleňování a aktivní účasti na trhu práce, zejména u zranitelných skupin, a na podporu opatření v oblasti sociálních inovací a zlepšení služeb na ochranu dětí. Finsko by také mohlo využít iniciativu Platformy strategických technologií pro Evropu zřízenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ([21]) na podporu průmyslové transformace, například v oblastech umělé inteligence, kybernetické bezpečnosti a robotiky, energetické účinnosti a účinného využívání zdrojů a lékařských technologií důležitých pro zdravotní bezpečnost.

(23) Kromě hospodářských a sociálních problémů, kterými se zabývá plán pro oživení a odolnost a další fondy Unie, čelí Finsko několika dalším výzvám souvisejícím s nedostatkem pracovních sil a dovedností a s prováděním reformy zdravotnictví a sociálních služeb.

(24) Zaměstnanost zůstala v roce 2023 nad 78 %, nezaměstnanost se však zvýšila z 6,8 % v roce 2022 na 7,2 % v roce 2023 a stále přetrvává strukturální nezaměstnanost. Nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, tj. neschopnost obsadit volná pracovní místa pracovníky s dovednostmi, které zaměstnavatelé požadují, představuje problém zejména v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče. Nedostatek pracovních sil v oborech souvisejících se zelenou transformací znamená riziko omezení pokroku při plnění klimatického cíle Finska, kterým je dosažení uhlíkové neutrality do roku 2035. Konkurenceschopnost a dlouhodobý růst Finska ohrožuje také nedostatek pracovních sil a dovedností, který se dále zhoršuje kvůli stárnutí obyvatelstva.

(25) Podíl lidí ve Finsku, kteří uvádějí neuspokojené potřeby lékařské péče, je vysoký. Probíhající reforma veřejného zdravotnictví a sociálních služeb má za cíl zajistit rovnější přístup ke službám a zároveň omezit rostoucí náklady na jejich poskytování. Správní reforma je dokončena, jednotlivé okresní subjekty zajišťující služby v oblasti kvality života jsou však v různém stadiu připravenosti, pokud jde o reorganizaci a optimalizaci poskytování služeb.

(26) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2024 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se eurozóny z roku 2024, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. K provedení prvního, druhého, třetího a čtvrtého doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny z roku 2024 přispívají v případě Finska doporučení č. 1, 2 a 3,

([20]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

DOPORUČUJE Finsku v období 2024–2025:

1. Včas předložit střednědobý fiskálně-strukturální plán. V souladu s požadavky reformovaného Paktu o stabilitě a růstu omezit růst čistých výdajů ([22]) v roce 2025 na míru, která je v souladu mimo jiné s věrohodně sestupnou trajektorií veřejného dluhu ve střednědobém horizontu a snížením schodku veřejných financí pod referenční hodnotou 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Pokračovat v reformě systému sociálního zabezpečení s cílem zvýšit účinnost systému sociálních dávek, aby se zlepšila motivace k práci a podpořila dlouhodobá udržitelnost veřejných financí.
2. Řešit relevantní výzvy, a tím umožnit průběžnou, rychlou a účinnou realizaci plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU, která zajistí dokončení reforem a investic do srpna 2026. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. V souvislosti s přezkumem těchto programů v polovině období se nadále zaměřovat na dohodnuté priority a zároveň zvážit příležitosti pro zvýšení konkurenceschopnosti, které nabízí Platforma strategických technologií pro Evropu.
3. Řešit nedostatek pracovních sil a dovedností změnou kvalifikace a prohlubováním dovedností pracovních sil a rozšiřováním nabídky vysokoškolského vzdělávání, zejména v oborech, po nichž je na trhu práce největší poptávka. Zajistit, aby reforma sociálních a zdravotnických služeb zlepšila přístup ke službám a jejich poskytování a aby byly řešeny otázky nedostatečné efektivity.

V Lucemburku dne 21. října 2024.

Za Radu

předseda

NAGY I.

([22]) Podle čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263 se „čistými výdaji“ rozumí veřejné výdaje očištěné o úrokové výdaje, diskreční opatření na straně příjmů, výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a jednorázová a jiná dočasná opatření.